5.10.2021

Lausunto talousvaliokunnalle laeiksi ydinvastuulain ja ydinvastuulain muuttamisesta annetun lain muuttamisesta HE 117/2021

Esityksessä ehdotetaan muutettaviksi ydinvastuulakia ja ydinvastuulain muuttamisesta annettua lakia. Vakuutuksella katettavat ydinlaitoksen haltijan vastuumäärät porrastettaisiin ja tapauskohtaisesta päätöksenteosta vastuumäärän alentamiseksi luovuttaisiin. Energiantuotannossa käytettävän ydinlaitoksen haltijan vastuumäärää nostettaisiin. Lisäksi säädettäisiin erityisestä vakuutustakuusta, jonka valtioneuvosto voisi säädettyjen edellytysten täyttyessä antaa sellaisen henkilövahingon korvaamista varten, joka ilmenee myöhemmin kuin 10 vuoden kuluessa mutta enintään 30 vuoden kuluessa ydintapahtumasta.

Esityksessä ehdotetaan ydinvastuulaissa tarkoitetun ydinlaitoksen haltijan vastuumäärän korottamista 700 milj. eurosta 1 200 milj. euroon energiantuotannossa käytettävien ydinlaitosten kohdalla. Kun ko. vastuumäärä nostettaisiin 1 200 milj. euroon, kyseinen vastuumäärä olisi myös Suomen valtion toissijaisen vastuun katto suhteessa ydinvastuulain mukaisiin sopimusvaltioihin. Muiden kuin energiantuotannossa käytettävien ydinlaitosten sekä ydinaineiden kuljetusten kohdalla vastuumäärät alenisivat ja olisivat 80-250 milj. euroa, heijastaen alempaa riskitasoa. Vastuumäärien porrastaminen suoraan lain nojalla merkitsisi valtioneuvoston kannalta myös sitä, että valtioneuvoston toimivalta päättää vastuumäärän alentamisesta poistuisi ja hallinnollinen työ vähenisi. Kun muun kuin energiantuotannossa käytettävän ydinlaitoksen vastuumääräksi säädettäisiin 250 milj. euroa, tällaisen ydinlaitoksen haltijan olisi halutessaan mahdollisuus vakuuttaa koko summa esimerkiksi Pohjoismaisen Ydinvakuutuspoolin kautta eikä jälleenvakuuttamista tarvittaisi. Sama koskisi käytetyn ydinpolttoaineen ja muiden ydinaineiden kuljetusten vakuuttamista.

Esityksessä lähdetään siitä, että toiminnan harjoittajan tulee kantaa toiminnastaan aiheutuvat haitalliset seuraukset ja niistä aiheutuvat kustannukset, mikä on hyvä lähtökohta. Valtiovarainministeriö on myös huomauttanut, että vastuumäärien tulisi vastata ydinvahingon riskin tasoa ja ehdotettujen porrastusten tulisi kuvata tätä. Vastuumäärien porrastamisen myötä poistuisi hallinnollinen työ liittyen valtioneuvoston päätöksiin vastuumäärien alentamisesta mikä on kannatettavaa.

Johanna von Knorring

Budjettineuvos

Valtiovarainministeriö
Snellmaninkatu 1 A, Helsinki
PL 28, 00023 Valtioneuvosto

puh. 0295 16001 (vaihde)
valtiovarainministerio@vm.fi
www.vm.fi
Y-tunnus 0245439-9

Finansministeriet
Snellmansgatan 1 A, Helsingfors
PB 28, 00023 Statsrådet

tfn 0295 16001 (växel)
valtiovarainministerio@vm.fi
www.finansministeriet.fi
FO-nummer 0245439-9